

Для прискорення дозрівання рослин, зменшення строків збирання врожаю та зниження розвитку і шкодочинності білої і сірої гнилей та отримання більш сухого та якісного насіння застосовують десикацію. В фазі жовтих кошиків зерна та вологості насіння 33-37% проводять десикацію «Вулканом в.р.» і «Вулканом плюс в.р.» (3 л/га). Особливо слід контролювати посіви гібридів, вони зріють одночасно і фаза бурого кошика настає майже в один день. Це дозволить підприємству отримати високі врожаї, зменшити кількість бур'янів та хвороб.

Пропонуємо ТзДВ ім. Т.Г. Шевченка для протруювання насіння зерна використовувати ефективний препарат для протруювання насіння – «Раксіл». Розрахуємо потребу ТзДВ ім. Т.Г. Шевченка в засобах захисту рослин (табл. 1).

Таблиця 1

Розрахунок потреби в гербіцидах для ТзДВ ім. Т.Г. Шевченка

Назва гербіциду	Площа, га	Норма внесення, л/га	Потреба на всю площу/ на все насіння, л	Вартість гербіцидів, грн/л	Витрати всього, грн.
ПАР ТРЕНД	30	0,2	6,0	15	90,0
Алінка	30	1,2	36,0	12,7	457,2
Дарвін	28	1,2	33,6	14	470,4
Ланкастер	25	9	225,0	7,25	1631,3
Нельсон	30	5	150,0	8,8	1320,0
Раксіл	1001	0,0028	2,8	200	560,6
Всього	1144	X	X	X	4529,4

З розрахунків проекту видно, що для протруювання 1001 кг насіння зерна знадобиться 2,8 л «Раксіл» за ціною 200 грн/л, що становитиме 560,6 грн. Ці витрати пропонуємо віднести на собівартість виробленої продукції, що дасть змогу окупити їх ще в поточному році.

Наумова А.Ю.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ГІБРИДИЗАЦІЯ ОВОЧЕ-БАШТАННИХ КУЛЬТУР ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНОГО ТОВАРОВИРОБНИКА (НА БАЗІ ПП «БАЯ» ЖОВТНЕВОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Метою даного інвестиційного проекту є обґрунтування та запровадження у господарську діяльність сільськогосподарського товаровиробника найбільш раціональних гібридів овоче-баштанних культур, які в свою чергу підвищать результативність його роботи та конкурентоспроможність на ринку.

Суб'єктом інвестиційної діяльності, на базі якого запроваджується даний проект, є приватне підприємство «БАЯ» розташоване у Жовтневому районі (с. Грейгово) у Південно-східній частині Миколаївської області. Підприємство має рослинницький напрям агропромислової діяльності та є невеликим товаровиробником. Воно в достатній мірі забезпечене необхідним для виробничої діяльності ресурсним потенціалом та є фінансово стійким та конкурентоспроможним сільськогосподарським товаровиробником.

До того ж використання методу гібридизації в рослинництві є економічно вигідним, адже не вимагає значних капітальних вкладень та цілковитої перебудови виробничого процесу підприємства. Всі необхідні умови для впровадження у виробничу діяльність процесу гібридизації забезпечуються відповідного до «стандартного» рослинництва. Єдина відмінність – це різниця сукупності генетичних якостей самого посівного матеріалу відповідно до сорту та культури рослини. Всі функції виробничого підрозділу зберігаються та не потребують особливого вдосконалення, адже весь виробничий процес не відрізняється від процесу праці з вже звичними для підприємства сортами.

Додатково одержану продукції переважно планується збувати переробним підприємствам та на ринку, а також невелику частку працівникам в рахунок оплати праці. Рівень цін підніметься несуттєво, через високу врожайність продукції та порівняно незначну різницю закупівельної ціни насінневого матеріалу. Таким чином спрацює ефект масштабу, що не позначиться негативно на процесі збуту продукції.

Джерелом фінансування проекту є власні кошти підприємства, адже господарство протягом останніх років є прибутковим та фінансово стійким.

Аналізуючи загальний економічний ефект від гібридизації овоче-баштанних культур (відповідно до розробленого інвестиційного проекту) слід відмітити, що слід додатково витрати 69 тис. грн, проте додатково буде одержано 705,7 тис. грн, що більше ніж у 10 разів від розміру витрачених коштів. Таким чином прибуток зросте на 636,7 тис. грн, а рентабельність – на 74,8 в.п. До того ж показник NPV склав 707,6 тис. грн, IRR – 17,45%, PI – 1,81. Термін окупності досить швидкий, адже проект реалізовується менше як за пів року, і саме даний термін складає процес виробництва і реалізації овоче-баштанної продукції. Господарство матиме додаткові конкурентні переваги, а тому і вищу конкурентоспроможність на ринку через більш якісні показники виробленої овоче-баштанної продукції та можливість встановлення на неї нижчої ціни, ніж рівень ціни конкурентів внаслідок «ефекту масштабу» продукції та порівняно невисокої собівартості. Отже, в цілому проект є прийнятним для господарства за показниками економічної ефективності.

Соціальний ефект проекту проявляється в тому, що не лише будуть збережені робочі місця за вже існуючим персоналом підприємства, а ще й

додатково будуть найняті працівники для обслуговування виробничо-збутового процесу. Також через виробництво більшої кількості овоче-баштанної продукції господарство може забезпечити працівників необхідною продукцією, яка споживається кожною людиною, до того ж надаючи вибір або закупівлі її за ціною на рівні собівартості, або у рахунок оплати праці. Через одержання господарством більшої кількості продукції воно може забезпечити підвищення рівня оплати праці своїх працівників, поліпшити їх умови праці шляхом закупівлі нового обладнання та забезпеченням усіма необхідними засобами для роботи тощо. Керівництво підприємства може спрямувати частину коштів на поліпшення культурно-побутових умов працівників господарства, сприяти зміні стану здоров'я працівників та забезпечити їх (за необхідності) процесом підвищення кваліфікації, якщо цього вимагає виробнича діяльність персоналу.

Основними факторами ризику, які можуть впливати на кінцеві результати запропонованого інвестиційного проекту можуть бути: ризики, що належать до загальної соціально-економічної ситуації (політична та фінансова нестабільність, перспективи економічного розвитку в цілому); виробничі ризики (несприятливі кліматичні умови, підвищення поточних витрат на реалізацію інвестиційного проекту; зрив графіка поставок сировини, матеріалів, паливно-енергетичних ресурсів); ринкові ризики (зміна попиту на продукцію, втрата позицій на ринку, зміна ціни та очікуваної суми доходу).

Отже слід відмітити, що запропонований інвестиційний проект є безпечним для навколишнього середовища та життя і здоров'я працівників, які будуть його обслуговувати, несе в собі соціальний ефект (що підтверджено сукупність описаних шляхів та напрямів його здійснення), а також економічно ефективним, доцільним та раціональним для його впровадження (що підтверджує система проведених розрахунків).

Панчук В.С.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

**ВИРОЩУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ГІБРИДНИХ КУЛЬТУР ГАЛУЗІ
РОСЛИННИЦТВА АДАПТОВАНИХ ДО ПРИРОДНО-КЛІМАТИЧНИХ
УМОВ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ ТОВ
«ЗОЛОТИЙ КОЛОС» ЖОВТНЕВОГО РАЙОНУ)**

На сьогодні інноваційний шлях розвитку є невід'ємною або навіть визначальною складовою економічного зростання Миколаївської області. Окрім того, більшість аграрних підприємств неспроможні виробляти високоякісну й конкурентоспроможну продукцію. Основна причина тут в

застарілих технічних засобах, високих цінах на матеріальні ресурси, диспаритеті цін на промислову та сільськогосподарську продукцію, недосконалій кредитно-фінансовій і податковій системах.

ТОВ «Золотий Колос» створено більше десяти років тому. Ведеться вирощування передових і вже добре зарекомендували себе сортів і гібридів різних культур, таких як: соняшник, кукурудза, пшениця, ячмінь, тритикале, коріандр, соя, гірчиця, гречка, просо та інші.

Створення гібридних культур - це одна з технологій схрещування, що дає оптимальні результати. Як правило, гібридна культура має більшу врожайність, і менш чутлива до різних типів стресу, ніж звичайна культура.

Для нових сортів та гібридів розробляються інтенсивні, енергозощадні та адаптивні технології, які базуються на традиційних та маловитратних системах основного обробітку ґрунту, застосування мінеральних і альтернативних способах живлення рослин, оптимізації строків сівби та норми висіву, застосування інтегрованих систем захисту посівів від бур'янів, шкідників та хвороб.

Оскільки ТОВ «Золотий Колос» є елітним насінницьким господарством і вирощування гібридних рослин є його спеціалізацією пропонуємо вдосконалити процес реалізації шляхом створення договірних умов з іншими сільськогосподарськими підприємствами на придбання та реалізацію елітного гібридного насіння зернових та зернобобових культур, а також лікарських рослин (рис. 1).

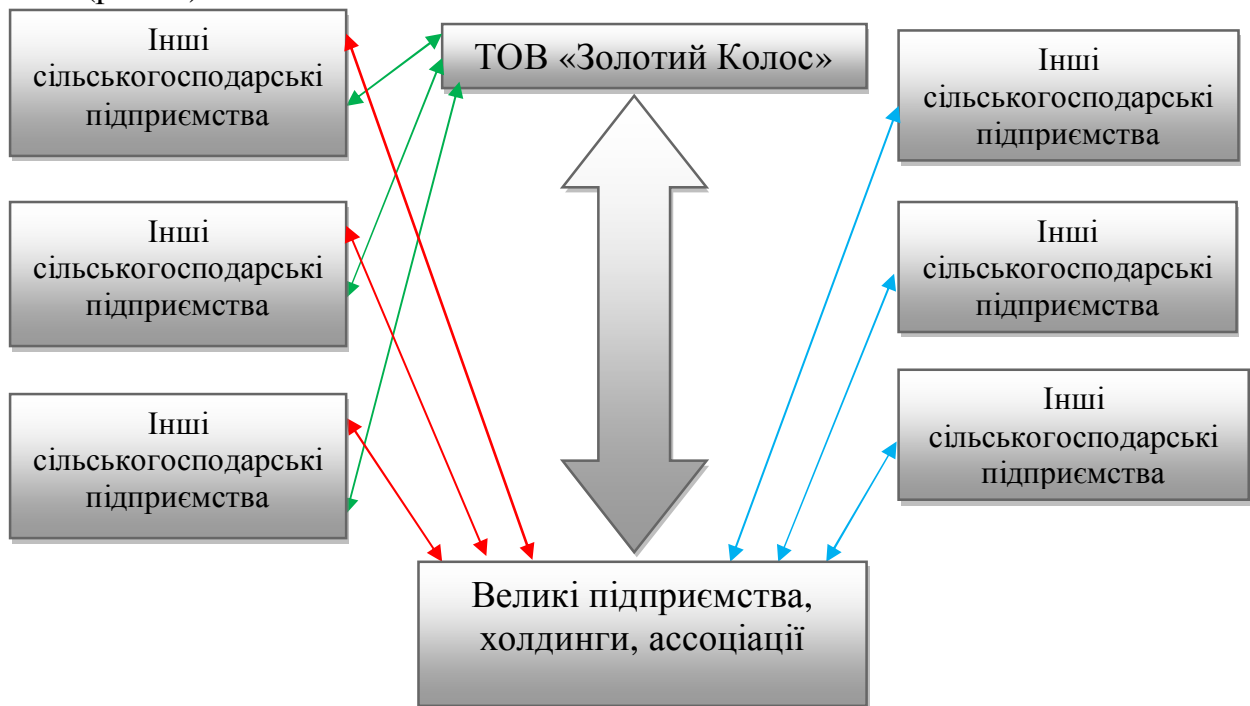

Рис. 1. Схема договірних відносин на реалізацію елітного насіння за більш вигідними цінами

Даний рис. 1 відображає схематично договірні умови, що включають реалізацію посадкового елітного матеріалу ТОВ «Золотий Колос» у більшій кількості іншим підприємствам (на схемі відображено зеленою стрілочкою). У той час як ТОВ «Золотий Колос» укладає угоду з великими підприємствами, холдингами, асоціаціями, які реалізують сільськогосподарські культури, яка включає в себе придбання елітного насіння у інших сільськогосподарських підприємствах за вищою ціною (5-10%), що є дуже привабливим для сільськогосподарських товаровиробників (на схемі відображено червоною стрілочкою). Інші ж підприємства, які не укладають угоди з ТОВ «Золотий Колос» також можуть реалізувати свою продукцію, але за ціною встановленою на ринку або інших каналах збуту.

Для реалізації даного проекту великих фінансових затрат підприємство не понесе, адже все що необхідно підприємству це витрати на залучення партнерів.

Основними мотивами застосування інновацій на аграрних підприємствах області звичайно є:

- підвищення конкурентоздатності своїх нових продуктів;
- підвищення свого іміджу на ринку;
- захоплення нових ринків;
- збільшення величини грошового потоку; зниження ресурсоемності продукту.

Побережнюк Г.О.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧИХ СОРТІВ ВИНОГРАДУ (БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ «ДП АГРО – КОБЛЕВО» БЕРЕЗАНСЬКОГО РАЙОНУ)

Виноградарство є традиційною і найбільш ефективною галуззю агропромислового комплексу півдня України. Сприятливі ґрунтово-кліматичні умови дозволяють вирощувати тут цінні сорти винограду для виробництва високоякісних шампанських виноматеріалів, марочних столових, десертних вин та для споживання у свіжому вигляді.

Виноградарство займає важливу роль в агропромисловому комплексі Березанського району, є найбільш інтенсивною галуззю сільськогосподарського виробництва. Воно вимагає значних капітальних вкладень на закладання насаджень. Великих витрат коштів і праці на догляд за виноградниками та

збирання продукції. Але останнім часом спостерігається погіршення становища в галузі: скорочуються площі виноградних насаджень, знижується урожайність, зменшуються валові збори.

В Україні у 2012 р. виробництво виноматеріалів знизилося порівняно з 2011 р. на 8%, або 2 млн дал, до 23 млн дал. Обсяги переробки підприємствами винограду на виноматеріали в 2012 р. становили 329,6 тис. тонн, що на 24,3 тис. тонн, або на 7% менше, ніж у 2011 р.

Даний проект представляє собою розширення сортового складу винограду у ДП «Агро-Коблево» Березанського району за рахунок впровадження столових сортів винограду з наступною реалізацією на місцевих ринках та спеціалізованих магазинах.

Метою цього проекту є залучення акціонерів (випуск 500 акцій вартістю 1000 грн) та здобуття кредиту на рік в розмірі 1 млн. грн. Плановані технології виготовлення та якість продукції, що буде випускатися, протестовані незалежними лабораторіями й одержали сертифікат відповідності № 987120.

Цей проект є доцільним перш за все тому, що на цій території немає великих конкурентів та є значний сегмент споживачів, незадоволений існуючим асортиментом даного виду продукції.

Як стратегію охоплення ринку обирається концентрований маркетинг, тобто планується на початку функціонування цього підприємства забезпечити тільки довколишні регіони, а саме: Миколаївську та Одеську області. Для вступу на ринок ДП «Агро-Коблево» робитиме основний упор у маркетинговій стратегії на проведення рекламної кампанії.

Плановий обсяг на перший рік функціонування ДП «Агро-Коблево» буде складати 500 тис. дал продукції, при якому загальна виручка складе 18 540 тис. грн, а чистий прибуток буде складати 2 783,56 тис. грн.

Строк окупності проекту складає 3 роки. За експертною оцінкою ймовірний ризик складає 20%, що є малою мірою ризику і є цілком допустимим. Отже, виробництво нашої продукції економічно доцільно, оскільки буде приносити прибуток і матиме гарну рентабельність (101%).

При цьому існують потенційні резерви зниження собівартості, які розподілені в такий спосіб: постачання - 30%, виробництво - 10%, збут - 20%. Зниження собівартості викличе зростання річного прибутку й приведе до збільшення ефективності проекту.

Розглянемо для прикладу витрати на посадку 1 га виноградних насаджень з різною схемою посадки з урахуванням видів робіт в ДП «Агро-Коблево» Березанського району (табл. 1).

Аналізуючи дані таблиці, слід відмітити, що витрати на посадку 1 га винограду в середньому становлять 42,7 тис. грн. У 2012 р. зменшилося виробництво винограду на 1805 ц у порівнянні з 2011 р. Але грошова виручка у

2012 р. зросла на 18 тис. грн, це пояснюється підвищенням рівня цін на виноградну продукцію.

Таблиця 1

**Витрати на посадку 1 га виноградних насаджень в ДП «Агро-Коблево»
Березанського району**

Види работ	Витрати на 1 га, тис. грн.			Маточних підщепних лоз, за схемою посадки 3x2 м
	Схема посадки 3x1 м	Схема посадки 3x1,25 м	Схема посадки 3x1,5 м	
Підготовка ґрунту та посадка	23,5	19,6	18,6	13,4
Догляд за насадженнями	16,3	15,0	13,7	6,7
Спорудження шпалери	10,8	10,6	10,2	10,1
Проектні роботи	0,3	0,3	0,3	0,3
Лісомеліоративні насадження	0,2	0,2	0,2	0,3
Всього	51,6	45,7	43,0	30,8

Джерело: власні розрахунки

Господарства реалізують виноград заготівельним організаціям і переробним підприємствам за цінами домовленості з урахуванням якості продукції.

Продукція виноградарства малотранспортабельна і швидко псується, тому виноград як сировину для виробництва вина і соків треба негайно перероблювати. Переробка винограду на місцевих підприємствах і тривале зберігання його в промислових холодильниках господарств значно підвищує екологічну ефективність виноградарства.

**Секція 2. Проблеми розвитку галузі тваринництва та напрями їх
подолання**

Голяк Ю.В.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

**ІНТЕГРАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ТВАРИННИЦЬКОЇ
ПРОДУКЦІЇ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ
(БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ – ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ПЛЕМРЕПРОДУКТОР «СТЕПОВЕ»)**

Проект запровадження переробки продукції тваринництва, зокрема м'яса ВРХ та свиней, розглядається на основі діяльності ДП «Племрепродуктор «Степове» Миколаївського району, Миколаївської області. Маючи великі

обсяги продукції тваринництва підприємство за 47 років свого існування не перейшло до її переробки. Враховуючи те, що підприємство є рентабельним, автономним та фінансово стійким воно являється інвестиційно привабливим для вітчизняних та іноземних інвесторів.

Відомо, що інтеграція дозволяє захистити підприємство від мінливості зовнішнього середовища: прибутковість одного виду діяльності може перекрити втрати іншого виду діяльності. На основі даних переваг доцільно провести розрахунок ефективності запровадження на підприємстві інтеграційних процесів у вигляді переробки власної м'ясної продукції на ковбасні вироби.

В результаті впровадження даного проекту у ковбасному цеху ДП «Племрепродуктор «Степове» на початковому етапі будуть вироблятися 3 види продукції: ковбаса копчена, ковбаса варена, сардельки. Серед м'ясних товарів ковбасні вироби характеризуються високою харчовою цінністю завдяки вдалому поєднанню високоякісної сировини, відповідній її обробці, наявності широкого вибору продукції, яка задовольняє потреби різноманітних споживачів.

Процес реалізації продукції відбуватиметься за декількома каналами реалізації. Для ефективного та швидкого процесу реалізації необхідно створити відповідальні комунікаційні зв'язки. Буде укладено договори про поставку ковбасної продукції безпосередньо на об'єкти реалізації, без використання посередницьких послуг. Найпотужнішими реалізаторами даної продукції є мережі супермаркетів та роздрібні магазини. Передбачено надання знижок покупцеві за умови вчасної оплати та самостійного вивозу продукції.

Даний проект розрахований на отримання інвестицій для його впровадження. Вартість реалізації проекту становить 805 тис. грн. Витрати підготовчого періоду становлять 745,2 тис. грн. До даних витрат входять витрати на отримання дозвільних документів на виробництво продукції, ремонт приміщення для ковбасного цеху і придбання обладнання для виробництва. Витрати основного періоду складаються з витрат на оплату праці, відрахувань на соціальні заходи, комунальні платежі, витрати на сировину, пакувальний матеріал та маркування виробленої продукції і в загальному обсязі становлять 59,4 тис. грн.

Економічну ефективність проекту можна обґрунтувати розрахунком основних показників:

Собівартість продукції за один місяць = 78715,97 грн;

Дохід (виручка) від реалізації продукції = 431288 грн;

Прибуток = 352 572,03 грн;

Період окупності = 1 місяць 27 днів.

Будь-який проект розглядається в комплексі трьох аспектів: економічного, екологічного та соціального. Відносно економічного аспекту

очікується збільшення рівня залучення інвестицій, збільшення обсягів реалізації продукції, а отже і доходів від реалізації сільськогосподарської продукції, підвищення загальної прибутковості підприємства.

Відносно екологічних аспектів спостерігається орієнтація на виробництво екологічно чистої продукції. Соціальний ефект проекту проявляється у ряді ознак. Так, на основі створення на території ДП «Племрепродуктор «Степове» ковбасного цеху буде досягнуто зниження рівня безробіття в сільській місцевості, збільшення кількості робочих місць, покращення умов роботи працівників, розвиток інфраструктури та ін.

Планування та реалізація проектів відбувається в умовах невизначеності, що породжується зміною внутрішнього та зовнішнього середовищ. Велика доля позикового капіталу при здійсненні проектів підвищує ризик порушення принципу ліквідності підприємства, тобто існує фінансовий ризик. Для зниження ризику, який має назву ризик несплати заборгованості, формують резервний фонд, як можливість додаткового фінансування проекту, шляхом відрахувань визначеного відсотку від реалізації продукції проекту.

Найбільш розповсюдженими методами зниження ризику є: розподіл ризику між учасниками проекту; страхування; резервування коштів на покриття непередбачених витрат; нейтралізація часткових ризиків; зниження ризику в плані фінансування.

Проект є ефективним для впровадження, оскільки має незначний термін окупності, є економічно вигідним в результаті того, що в цеху буде підлягати переробці власна сільськогосподарська продукція, тобто підприємство знижує собівартість виробництва ковбасної продукції, підвищує доходи від реалізації сільськогосподарської продукції, підвищує прибутковість діяльності і знижує ризику залежності від постачальників.

Секція 3. Стійкий розвиток аграрного сектора економіки України

Хлинова Ю. Д.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ВСІХ ФОРМ ВЛАСНОСТІ

На початку реформування системи оподаткування агропромислового виробництва податковий механізм держава використала як важіль підтримки

реформованих підприємств, в результаті чого нині для сільськогосподарських товаровиробників розроблені й функціонують спеціальні режими прямого (фіксований сільськогосподарський податок) й непрямого (особливий порядок оподаткування податком на додану вартість) оподаткування.

Позитивом функціонування ФСП у сільському господарстві є його простота та прозорість, проте при цьому порушуються принципи нейтральності та справедливості в оподаткуванні аграрного сектору. Не забезпечується фіскальна та регулююча функції податків. Система оподаткування сільського господарства є неефективною.

В аграрному секторі економіки відбулися зміни, які спричинили реформування системи господарювання на селі та забезпечили перехід до нових соціальних та економічних відносин. Частина населення регіону у зв'язку з ліквідацією колгоспів, в яких селяни були працевлаштовані, одержували послуги й соціальну допомогу, сприйняла такі зміни критично, інша частина – схвально, мотивуючи це одержанням у власність земельних часток та майнових паїв. На базі колективних господарств були створені нові організаційно-правові структури, в основі яких лежить приватна власність на землю та майно.

Сучасний стан українського села та аграрного сектору Миколаївської області свідчить про наявність системної кризи. Впродовж останніх років спостерігалися певні позитивні зрушення, проте їх результати поки ще набагато відстають від того, що було на початку здобуття незалежності Україною.

На сьогодні розглядаються декілька варіантів реформування пільгових податкових режимів для сільськогосподарських підприємств з метою їх вдосконалення та збереження ефективної державної підтримки галузі.

Запровадження нової системи оподаткування передбачає анулювання сплати таких податків, як ФСП, плата за землю, екологічний податок, ПДФО, а замість них введення в дію податку з 1 га землі, у розмірі 60 грн. Розрахунок суми даного податку передбачатиме множення площі землі на 60 грн.

При запровадженні податку з 1 га землі, всі сільськогосподарські товаровиробники заощаджуватимуть певну суму коштів, яку в подальшому зможуть витратити на закупівлю нової техніки, елітних сортів насіння з високою урожайністю, придбання племінного поголів'я та ін. Ця пропозиція є вигідною як для аграріїв, так і для держави. Вона значно наповнить державний бюджет, при цьому не залишивши сільськогосподарські підприємства без коштів.

Як свідчить практика, високі ставки оподаткування підштовхують платників податків до приховування об'єктів оподаткування та зумовлюють їх перехід до тіньової діяльності.

При запровадженні податку з 1 га ріллі, сільськогосподарським товаровиробникам, фермерським господарствам та одноосібникам буде вже не

вигідно ухилятися від сплати податків, бо діятиме єдина фіксована ставка – 60 грн. В даній ситуації одноосібникам буде вигідно об'єднуватись та утворювати кооперативи, сімейні ферми та функціонувати на рівні середніх сільськогосподарських підприємств.

Державна політика в найближчий період буде спрямована на розбудову кооперативів, створення сімейних ферм і залучення селянина з його потенціалом, досвідом, земельними ресурсами до валового виробництва сільськогосподарської продукції. Для країни дуже важливо, щоб розвивався середній клас, тобто одноосібники та сімейні ферми, тому впровадження запропонованої системи оподаткування стане чудовим стартом в даному напрямі.

Нині для аграрного сектора України актуальним є питання побудови ефективнішої податкової системи. Для сільськогосподарських товаровиробників формування сприятливої податкової політики має здійснюватись з урахуванням особливостей галузі та підтримки соціальних стандартів для працівників сільськогосподарських підприємств.

Вектор удосконалення податкової системи має бути спрямований у бік переходу від фіскальної до стимулюючої функції податків та залежати як від якості податкового законодавства, так і від макроекономічного стану економіки країни, зумовленого грошово-кредитною та фінансовою системою, соціальною політикою.

Секція 4. Тенденції розвитку інноваційних технологій в аграрному секторі економіки

Вітвіцька Ю.Г.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ПЕРЕОСНАЩЕННЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКА ТЕХНІЧНИХ КУЛЬТУР ЗА РАХУНОК ПРИДБАННЯ ОЛІЄ ПРЕСА УЭП-450 У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ІЗ ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АГРОФІРМА «УКРАЇНА» ВРАДІЇВСЬКОГО РАЙОНУ

Протягом останнього десятиріччя спостерігається стала тенденція розширення посівних площ олійних культур на аграрних підприємствах, що зумовлено вигідністю їх вирощування порівняно з іншими сільськогосподарськими культурами. Стратегічне значення вирощування, переробки, збуту продуктів олійного виробництва в Україні підтверджує

перспективність його розвитку. Основною сировиною виробництва олії в Україні є насіння соняшнику.

Україна посідає одне з провідних місць серед соняшникосіючих держав, виробляє щорічно близько 11% насіння соняшнику в світі. За даними Держкомстату останніми роками в Україні виробляється 5,30-6,52 млн тонн соняшнику.

Метою проекту є впровадження нових економічно вигідних систем переробки соняшнику в умовах аграрного підприємства.

Для сучасних сільськогосподарських підприємств, таких як у СТОВ «Агрофірма «Україна» Врадіївського району, актуальним є не тільки нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, а й розширення асортименту продукції, що виробляється, за рахунок власної сировини. Отже, розглянемо пропозицію з виробництва соняшnikової олії на цьому підприємстві.

У 2012 р. у господарстві було вироблено 10231,0 ц насіння соняшнику, а реалізовано 79,8,0% від валових зборів: $10231,0 \times 0,798 = 8162$ ц.

Виручка від реалізації складала: $8162 \times 342,7 / 1000 = 2821,0$ тис. грн.

За проектом потужності виробництва технічних культур зростають і в наступному році підприємство планує отримати 15000 ц. Отже, для реалізації буде відведено: $15000 \times 0,8 = 12000$ ц.

При ціні за 1 ц 342,7 грн за 1 ц СТОВ «Агрофірма «Україна» може отримати валового доходу: $12000 \times 342,7 / 1000 = 4148,1$ тис. грн.

При виробництві соняшnikової олії у господарстві оптова ціна на продукцію складатиме 10 грн за 1 л. При виході готового продукту до 33,0% від сировини господарство пускаючи на переробку третину отриманого врожаю може отримати 257092,5 л соняшnikової олії, тобто виручка буде складати:

$24485,0 \times 0,30 \times 0,33 \times 0,01 = 2424,0$ тис. грн.

Представимо розраховані дані у табл. 1 та на рис. 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика фактичних та проектних обсягів виробництва, реалізації та валових доходів насіння соняшнику і соняшnikової олії у СТОВ «Агрофірма «Україна» Врадіївського району

Сільськогосподарська культура	Валові збори, ц	Кількість реалізованої продукції, ц	Валовий дохід, тис. грн
За 2012 р.	23621	13316	3805,0
За проектом:			
– насіння соняшнику	24485	14691	4197,2
– соняшnikова олія	24485	7345,5	2424,0

Джерело: розраховано автором

Наведені дані у табл. 1 та на рис. 1 свідчать, що реалізації соняшникової олії, яка буде вироблятися у господарстві на власній переробній лінії, є більш вигідною для підприємства, ніж реалізація тільки насіння соняшнику.

Рис. 1. Валові доходи від реалізації насіння соняшнику фактично та за проектом і соняшникової олії у СТОВ «Агрофірма «Україна» Врадіївського району

Джерело: побудовано за даними табл. 1

Як показали наведені дані в умовах СТОВ «Агрофірма «Україна» Врадіївського району було б доцільним запровадити переробку насіння соняшнику на олію.

Пропонуємо на базі СТОВ «Агрофірма «Україна» обладнати олійний прес (технологія гарячого пресування) для виробництва соняшникової олії, який являє собою двувальний шнековий прес-екструдер, призначений для одночасного подрібнення і нагріву необрушеного насіння олійних культур з безперервним стисненням цієї маси і розділенням її на рослинне масло і макуху.

Кривошесєв О.В.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ NO-TILL ЯК ЗАСОБУ ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

На сьогодні склалися такі умови, коли ринок України диктує надзвичайно жорсткі правила для підприємців, особливо тих які займаються сільським

господарством. Адже ця підприємницька діяльність вважається найризикованішою справою. Щодня сільгоспвиробники стикаються з новими й новими проблемами. Особливо болючим питанням є ціна на паливно-мастильні матеріали, мінеральні добрива, насіння, засоби захисту рослин. Тож кожний новий крок у подальшій справі має бути чітко обґрунтований, тому що найменші помилки можуть спричинити небажані результати. Таким новим кроком є система мінімального обробітку ґрунту No-till, яка дозволяє зменшити витрати до найнижчого рівня.

Проаналізуємо економічні переваги застосування No-till технології перед традиційною технологією при вирощуванні озимої пшениці (табл. 1).

Таблиця 1

Переваги No-till технології перед традиційною на прикладі вирощування озимої пшениці

Витрати	Традиційна технологія	No-till	Економія
Оплата праці (25%)	69,29	51,98	-17,31
Насіння та посадковий матеріал	104,14	104,14	0
Мінеральні добрива	48,29	48,29	0
Засоби захисту рослин	31,49	31,49	0
Нафтопродукти	325,60	125,36	-200,24
Амортизація	43,20	30,24	-12,96
Поточний ремонт	25,90	17,28	-8,62
Електроенергія	44,27	44,27	0
Орендна плата за паї	249,36	249,36	0
Оплата послуг і робіт сторонніх організацій	26,43	26,43	0
Податки	19,14	14,36	-4,78
Загальновиробничі витрати	5,95	5,95	0
Всього витрат	993,06	749,15	-243,91
Урожайність, ц/га	19,28	19,28	0
Собівартість, грн./т	515,07	388,56	-126,51

Джерело: розрахунки автора

З наведених даних видно, що застосування технології No-till значно заощаджує кошти підприємства за рахунок: економії пального - на 200,24 грн (приблизно 61,5%), амортизації – на 12,96 грн (30%), поточного ремонту - 8,62 грн (33,3%), оплати праці - 17,31 грн (25%), податків - 4,78 грн (25%). А в кінцевому результаті відбувається зниження собівартості виробництва продукції за 1 т на 126,51 (24,5%).

При розрахунках показників ефективності проекту важливе значення мають витрати на його реалізацію. На сьогодні підприємство забезпечене практично всією технікою необхідною для реалізації проекту. Але враховуючи необхідність оновлення технічного парку в рамках проекту буде приведено два варіанти закупівлі техніки. В першому варіанті планується придбати у кредит лише сівалку і оприскувач без яких впровадження технології No-till не є

можливим. А в другому варіанті, як за рахунок власних так і кредитних коштів, планується оновити практично весь технічний парк, який буде використовуватися в рамках реалізації проекту.

За другим варіантом планується придбати 12 одиниць техніки (табл. 2). Техніку вартістю більше ніж 100 тис. грн планується взяти в кредит на 3 роки. Техніка вартістю до 100 тис. грн буде закуповуватися за власні кошти.

Таблиця 2

Джерела фінансування проекту та розрахункові показники розміру інвестицій, тис. грн

Загальна вартість інвестиційної пропозиції	Варіант 1					Варіант 2				
	Роки реалізації				Разом	Роки реалізації				Разом
	0	1	2	3		0	1	2	3	
Власні кошти	5771,87	5252,40	5021,53	5483,28	21529,08	5771,87	5458,40	5021,53	5483,28	21735,08
Кредити	-	793,26	793,26	793,26	2379,78	-	2617,92	2617,92	2617,92	7853,75
Джерела фінансування, усього	5771,87	6045,66	5814,79	6276,54	23908,86	5771,87	8076,32	7639,44	8101,19	29588,83

Джерело: розрахунки автора

Прогнозовані показники ефективності проекту наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Прогнозовані показники ефективності проекту

Варіант проекту	Прогнозовані показники		
	NPV	IRR, %	DPP, років
1	721,9	35,9	2,28
2	159,37	38,6	1,61

Джерело: розрахунки автора

До ризиків, з якими можуть стикнутись зерновиробники переходячи на технологію No-till, відносяться: ймовірність зменшення врожайності впродовж 1-3 років впровадження; необхідність збільшення кількості внесення засобів захисту рослин; ймовірність збільшення забур'яненості полів; професійна та психологічна не готовність персоналу до зміни технології.

Таким чином, використання технології No-till дозволяє на поверхні ґрунту сформувати захисне покриття, яке протистоїть вітровій і водній ерозії, забезпечує збереження вологи, перешкоджає зростанню засміченої рослинності, сприяє активізації ґрунтової мікрофлори, є базисом для відновлення родючого шару та підвищення врожайності культур.

Кондюк К.Ф.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

РОЗРОБКА ПРОГРАМИ ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ РОЗРАХУНКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Раціональна організація контролю за станом розрахунків сприяє зміцненню договірної і розрахункової дисципліни, виконання зобов'язань на поставки продукції заданому асортименті та якість, підвищенню відповідальності за дотримання платіжної дисципліни, скорочення дебіторської та кредиторської заборгованості, прискоренню оборотності обігових коштів і, отже, поліпшенню фінансового становища підприємства.

Суб'єктом інвестиційної діяльності в даному проекті виступає філія ПАТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України» «Миколаївський портовий елеватор».

Метою запровадження автоматичної програми є можливість оперативного отримання інформації для вчасного прийняття правильних управлінських рішень.

Програма, яка пропонується для впровадженні на підприємстві, є в своєму роді не єдиним програмним продуктом для розрахунків фінансових показників діяльності, проте саме ця програма включає основні показники, які характеризують саме дане підприємство.

Програма не розрахована для ведення обліку чи складання бухгалтерської звітності, проте включає розрахунок тих показників, на основі яких бухгалтер, економіст, аналітик чи фінансист зможе зробити відповідні висновки та прийняти обґрунтоване рішення щодо подальшого функціонування підприємства. Програмою на підприємстві можна користуватися як у кінці року (за підсумками року), так і в кінці кварталу або місяця. Для цього необхідно лише щоб були відповідні дані для аналізу.

Даною розрахунковою програмою на підприємстві можна користуватися як у кінці року (за підсумками року), так і в кінці кварталу або місяця. Для цього необхідно лише щоб були відповідні дані для аналізу.

Звичайно, коли програма буде встановлена на підприємстві, її можна буде доповнити, розширити деякими іншими показниками, або вилучити деякі з них. В цьому і полягає простота у користуванні та легка пристосованість до умов підприємства.

Ще однією перевагою даної програми є те, що її вдосконаленням безпосередньо на підприємстві може займатися як головний спеціаліст так і звичайний працівник бухгалтерії чи планово-економічного відділу, тобто

робота з нею не потребує спеціальних знань чи навичок у сфері інформаційних технологій. Досить володіти навичка користувача додатку Microsoft Excel.

Передбачається, що дана програма матиме кілька листів, для роботи з показниками. На першому листі знаходиться перелік показників та їх значення, яке береться з форм бухгалтерської чи фінансової звітності.

Вводячи дані у відповідні клітинка на першому листі ми отримуємо вже розраховані показники на другому, який містить назви показників, їх розраховане значення так коротку характеристику цих показників.

Звичайно одне значення показника майже нічого не говорить про його значимість для підприємства, тобто неможливо визначити, чи позитивні ми отримали показники чи негативні.

Для цього необхідно розглядати дані показники в динаміці, тобто в порівнянні з попередніми роками (кварталом, місяцем).

На третьому листі аналітик отримує короткий висновок щодо отриманого значення, точніше, щодо двох значень, тобто їх порівняння.

Звичайно, запровадження даної програми на підприємстві не захищене від ризиків:

- програма може не охоплювати всіх показників, які становлять важливість для конкретного підприємства;
- недостовірність інформації, що використовуватиметься;
- некомпетентність управлінців, які повинні будуть за результатами розрахунків приймати певні управлінські рішення;
- поява аналогічного програмного продукту, який буде кращим за своїми аналітичними, функціональними чи вартісними ознаками;
- можливість користування тільки за підсумками певного періоду часу (рік, квартал, місяць) та ін.

Щоб уникнути цих ризиків перш за все необхідно ознайомити працівників з можливостями даної програми, призначити відповідального за роботу з нею. Це може бути як керівник підприємства, так і бухгалтер, економіст або будь-яка інша особа, яка володіє відповідними навичками і знаннями в сфері управління розрахунками підприємства. Дана особа не потребує доплати за роботу з програмою, так як це займає небагато часу. Ця особа самостійно вноситиме на його думку потрібні і корисні зміни до програми, щоб вона відповідала потребам даного господарства.

Таким чином можна нівелювати ризики некомпетентності управлінців, не охоплення всіх показників та м можливості використання аналогічного програмного продукту.

Позиція щодо автоматизації розрахунків підприємства, що базуються на фактичних даних бухгалтерського обліку, за умови впровадження сприятиме оперативності отримання необхідної інформації, ефективному контролю за

рівнем витрат у процесі виробництва, а не після його закінчення, а також виконуватиме стимулюючу роль, адже дозволить забезпечити необхідною інформацією про витрати і результати діяльності.

Автоматизація управління розрахунками підприємства значно підвищує ефективність і оперативність обробки даних, потрібних для прийняття рішень, що підвищує в цілому ефективність роботи підприємства.

Нікітіна Р.Є.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

СТВОРЕННЯ ІНТЕРНЕТ-МАГАЗИНУ ТДВ «ЗОРЯ ІНГУЛУ» БАШТАНСЬКОГО РАЙОНУ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інноваційним продуктом відповідно до проекту виступає інтернет-магазин сільськогосподарської продукції ТДВ «Зоря Інгулу». Аналіз мережі інтернет-магазинів дав змогу виявити, що магазини продуктів харчування та сільськогосподарської продукції практично відсутні, що зумовлюється обмеженим строком корисного використання та складністю зберігання даної групи товарів. Саме тому онлайн-торгівля у цій галузі не набула значного поширення. На сьогодні не існує жодного інтернет-магазину, що є власністю сільськогосподарського підприємства. Таким чином, можемо стверджувати, що в Україні не існує аналога запропонованого інноваційно-інвестиційного продукту.

Створення інтернет-магазинів сільськогосподарських підприємств, особливо тих, що орієнтуються на вирощування плодоовочевої продукції, є досить перспективним. Зокрема, це надасть можливість скоротити витрати на реалізацію продукції та оптимізувати збутову діяльність.

Його створення може здійснюватись підприємством самостійно, спеціалізованою організацією або шляхом оренди готового інтернет-магазину. При цьому, вартість його розробки буде формуватися залежно від способу реалізації проекту, варіанту його прикладного рішення та наявних можливостей підприємства. Мінімальна вартість при відсутності представлення підприємства в інтернет-мережі та за умови заповнення 100 номенклатурних позицій в каталозі становить 14248 грн. Замовлення його розробки у спеціалізованих підприємств буде коштувати від 8000 грн до 28000 грн. Оренда – від 2500 грн до 10000 грн та щомісячний платіж.

В ході дослідження було виявлено, що ТДВ «Зоря Інгулу» має значний

початковий потенціал для створення інтернет-магазину. Зокрема: підприємство має веб-сайт, що усуває потребу у витратах на доменне ім'я, хостинг, формування шаблону; офіційний сайт підприємства функціонує з 2010 року, що сприятиме зменшенню витрат на розкрутку сформованого на його основі інтернет-магазину; ведення обліку в господарстві автоматизоване за допомогою програми «1С Бухгалтерія 7.7», що може взаємодіяти з інтернет-магазином. Його розробка буде здійснюватись на основі «1С Бітрікс», що інтегрується з програмою «1С» та дозволяє поєднати обліковий і збутовий процеси, знижуючи витрати праці та оптимізуючи реалізаційну діяльність підприємства. Загальні витрати часу на створення та введення в експлуатацію інтернет-магазину для ТДВ «Зоря Інгулу» становитимуть 11 днів.

Даний інноваційно-інвестиційний продукт може бути реалізований будь-яким сільськогосподарським підприємством, що займається виробництвом та реалізацією плодоовочевої продукції. Створення інтернет-магазину сільськогосподарської продукції ТДВ «Зоря Інгулу», поряд з подальшим розвитком онлайн-торгівлі, сприятиме усвідомленню доцільності та перспективності розвитку даної форми збуту.

Витрати на створення інтернет-магазину сільськогосподарської продукції для ТДВ «Зоря Інгулу» становитимуть 8500 грн та будуть інвестовані з власних фінансових джерел підприємства. Впровадження інтернет-магазину через рік його функціонування дозволить підвищити прибуток від реалізації плодів на 427 тис. грн. При цьому, залежно від часу реалізації проекту, строк його окупності становитиме 1-5 місяців.

Економічна ефективність реалізації даного проекту полягає у: прискоренні строків та збільшенні обсягів реалізації продукції, розширенні географії покупців, залученні більш широкого кола корпоративних клієнтів, удосконаленні маркетингової діяльності та скороченні витрат на рекламу продукції, підвищенні іміджу підприємства та привернення уваги з боку інвесторів, зниженні витрат на телефонні розмови та загальних витрат праці, зростанні прибутку.

Соціальний ефект полягатиме у зниженні навантаження на працівників обліково-фінансової служби підприємства, забезпеченні зацікавленим особам постійного доступу до інформації щодо продукції та підвищення її якісних характеристик, спрощенні процесу придбання продукції та посиленні контролю державних органів за діяльністю сільськогосподарських підприємств.

Основними ризиками при реалізації проекту є загроза більш тривалого, порівняно з запланованим, строку окупності проекту, що може бути викликане недостатнім відвідуванням сайту, та недостатністю у працівників обліково-фінансової служби підприємства знань і брак досвіду роботи з інтернет-магазином. Однак ці ризики є незначними та можуть бути знижені шляхом

здійснення додаткової розкрутки сайту та навчання працівників підприємства.

Створення інтернет-магазину ТДВ «Зоря Інгулу» не несе екологічної загрози працівникам підприємства та навколишньому середовищу, а навпаки, сприятиме зміцненню здоров'я населення регіону завдяки стимулюванню збільшення обсягів придбання і, відповідно, споживання свіжої плодової продукції, що визначатиме позитивний екологічний ефект від реалізації даного інноваційно-інвестиційного проекту.

Таким чином, створення інтернет-магазину сільськогосподарської продукції ТДВ «Зоря Інгулу» є розумним і вигідним напрямом інвестування коштів.

Філатова О.А.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ КРАПЕЛЬНОГО ЗРОШЕННЯ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ (БАЗА ТОВ «АЛЬЯНС» ЄЛАНЕЦЬКОГО РАЙОНУ)

Метою проекту є створення умов для вирощування овочів, а саме томатів, шляхом запровадження системи крапельного зрошення у ТОВ «Альянс» Єланецького району.

ТОВ «Альянс» Єланецького району – спеціалізоване господарство. Вид діяльності: вирощування зернових та технічних культур. Підприємство забезпечене земельними ресурсами, основними засобами, енергетичними ресурсами та ефективно їх використовує. Підприємство прибуткове, протягом досліджуваного періоду був отриманий прибуток від реалізації продукції рослинництва.

Запровадження системи крапельного зрошення – економічно обґрунтований та екологічно безпечний спосіб поливу садів, виноградників, ягідників, овочів і баштанних культур в умовах відкритого ґрунту, а також сільськогосподарських культур в теплицях і на садово-городніх ділянках. При крапельному поливі зволожується тільки обмежена частина ґрунтової поверхні, без поверхневого стоку або фільтрації води в глибинні шари ґрунту. Такий вид зрошування дозволяє підтримувати вологість кореневого шару ґрунту під час всього вегетаційного періоду на оптимальному рівні без значних її коливань, характерних для всіх інших способів зрошування.

Переваги систем крапельного зрошення:

1. Підвищення кількості і якості урожаю. Крапельне зрошування

дозволяє підтримувати оптимальний водно-фізичний режим в кореновому шарі ґрунту, що створює умови для отримання високих урожаїв. Надбавка урожаю за рахунок застосування крапельного способу поливу і живлення рослин зазвичай досягає на овочевих культурах – 50-80%.

2. Менші витрати праці. Системи крапельного зрошення є стаціонарними і дозволяють автоматизувати процес поливу і живлення рослин, що, у свою чергу, приводить до значної економії трудовитрат.

3. Економія води. Зниження витрат води при використанні систем крапельного поливу складає від 20 до 80% порівняно з іншими методами зрошення.

4. Скорочення засобів захисту рослин, оскільки суттєво зменшується забур'яненість (земля між рядками залишається сухою) та ураження рослин грибковими і бактеріальними хворобами.

5. Зниження експлуатаційних витрат порівняно з енерговитратами іншими способами зрошення (на 50-70%).

6. Виключення впливу вітру на процес зрошення.

7. Зниження вимог до систем дренажу.

8. Відсутність поверхневого стоку, що виключає ерозію ґрунтів і підняття ґрунтових вод, що мінімізує шкідливий вплив на довкілля.

Принципово по-новому відбувається внесення добрив. Раціон добрив розраховується відповідно сезонним потребам рослин. Добрива, подаються в розчиненому вигляді разом з водою. Ефективність зрошення сягає 85-90%, оскільки вода надходить безпосередньо до кореневої системи рослин.

Застосування новітніх технологій на базі краплинного зрошення при вирощуванні томатів у Херсонській та Миколаївській областях забезпечило одержання врожаю 100-120 т/га.

Аналіз забезпечення овочевими культурами у розрізі районів показав, що у віддалених від обласного центру районах не задовольняються навіть мінімальні потреби у середньодушових нормах споживання капусти, помідорів, баклажанів та перцю (Березнегуватський, Єланецький, Новобузький та Первомайський райони). Тому доцільним є вирощування томатів у Єланецькому районі, що забезпечить ринок району томатами.

Томати реалізуватимуться на ринки, через власні магазини, через посередників та здаватимуться переробним підприємствам. Запровадження системи крапельного зрошення дозволить збільшити урожайність та підвищити якість продукції без внесення значної кількості добрив, що підвищить конкурентоспроможність продукції.

Прогнозні обсяги виробництва передбачають урожайність томатів 100 т/га та виручку від реалізації продукції – 1 650 тис. грн.

Інвестиції на реалізацію проекту дорівнюють капітальним вкладенням

на засадження томатів та будівництво системи крапельного зрошення.

Загальна вартість проекту у ТОВ «Альянс» Єланецького району становитиме 1387,1 тис. грн. Для реалізації такого проекту необхідне залучення інвестицій у розмірі 1388 тис. грн.

Строк окупності проекту складає 11 місяців.

Чиста приведена вартість (NPV) = 31,1 тис. грн.

Внутрішня норма дохідності (IRR) = 10,31%.

Індекс прибутковості (PI) = 1,02.

Інвестиційний ризик є невід'ємним елементом інвестування. Безризикові інвестиційні проекти є рідкісним явищем, оскільки на рівень ризику впливають різноманітні чинники. Необхідним є передбачення ризиків, оцінка їхніх розмірів, планування заходів щодо запобігання та мінімізації ризиків.

Для даного проекту можливими ризиками можуть бути: зменшення урожаю; несприятливі кліматичні умови; високі темпи інфляції; неплатоспроможність покупців продукції; незаплановане збільшення витрат діяльності; зміна ринкових можливостей; недостатній рівень платоспроможності партнерів.

Таким чином, наведений інвестиційний проект передбачає впровадження системи крапельного зрошення для вирощування томатів і збільшення якості та кількості продукції без використання значної кількості добрив, зменшення затрат води, трудових ресурсів та забезпечення району та області томатами.

Гуменюк В.О.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ КОГЕНЕРАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ПЕРВОМАЙСЬКОГО РАЙОНУ

В останні роки у зв'язку з загостренням енергетичних проблем та свідомою необхідністю енергозбереження, у всьому світі все більше уваги приділяється використанню відновлюваної енергії, наприклад сонячної енергії, для отримання тепла та холоду. Значні можливості енергозабезпечення будівель відкриваються завдяки впровадженню сонячних колекторів для систем гарячого водопостачання, опалення та охолодження. За допомогою сонячної установки можна отримувати енергію без шкідливого навантаження на навколишнє середовище. Правильно розрахована геліосистема може покрити 50-60% енергетичних затрат, які зазвичай витрачаються на гаряче

водопостачання. Враховуючи, що в останні роки все більше уваги приділяється енергозберігаючим технологіям в будівництві, комбіновані системи з сонячними установками знаходять все більш широке використання як для гарячого водопостачання, так і в системах опалення та холодопостачання. Кожні два тижні Сонце віддає Землі таку кількість енергії, яку споживають всі мешканці нашої планети протягом року.

Когенерація є одним із найпоширеніших методів повторного використання енергії саме тому ми вирішили запропонувати цей метод в Первомайському районі як складову зниження витрат, а саме на електроенергію.

Когенераційна установка - комплекс обладнання, що працює за способом комбінованого виробництва електричної і теплової енергії або перетворює скидний енергетичний потенціал технологічних процесів в електричну та теплову енергію.

Впровадження когенерації відбудеться шляхом будівництва геліоаероборичної станції та сонячних колекторів. Планується ввести в експлуатацію в 2013 р. Вона складається із 10 одиниць найсучасніших сонячних установок одиничною потужністю 17 МВт та загальною потужністю близько 40 МВт кожна фірми «Ritter Gruppe» (Німеччина).

Сонячна енергетика в Україні перебуває на разі у стадії розвитку. Велика вартість сонячних колекторів не дозволяє використовувати енергію сонця настільки ж широко і ефективно, як це робиться у країнах західної Європи.

Використання енергії сонця буде за допомогою таких напрямків:

- використання сонячних колекторів;
- геліоаероборична станція.

Взагалі сонячний колектор дозволяє використовувати його енергію цілий рік. Сонце поставляє кожні 8 хвилин стільки енергії, скільки людство використовує протягом року. За допомогою сонячної енергії, яка надходить на поверхню землі на протязі доби можна покрити потреби всього людства в енергії на 180 років.

Принцип роботи сонячних колекторів дуже простий. Сонячна енергія накопичується в колекторі (він складається з мідних труб приварених до пластини із спеціальним теплопоглинаючим покриттям) і нагріває робочу рідину. При зростанні температури насоси направляють нагріту рідину в теплообмінник бойлера або буферної ємності, де рідина сонячних колекторів віддає своє тепло воді, і, охолоджуючись, повертається назад в колектор.

Введення в експлуатацію геліоаероборичної станції дозволить району практично повністю забезпечити себе у електроенергії, що вироблятиме установка, а також використовувати як побічний продукт тепло.

Головна перешкода на шляху до широкого розповсюдження сонячної

енергетики – залежність від добового ритму, сезонної мінливості та погоди. Щоб посилити потік сонячної енергії, потрібно збирати її з великих площ і запасати на майбутнє в акумуляторах. Поки що це вдається реалізувати в так званій малій енергетиці, яка покликана забезпечувати світлом і теплом житлові будинки та невеликі підприємства .

Отже, сонячна енергетика — це один із напрямків альтернативної енергетики, яка використовує сонячне випромінювання для генерації енергії. Сонячна енергетика базується на використанні сонця, як безкоштовного і відновлюваного джерела енергії. Цей вид енергетики є найголовніше екологічно чистим, саме тому впровадження когенерації шляхом будівництва геліоаероборичної станції та сонячних колекторів є ефективним.

Гаркуша Ю.В.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗЕМЛЕРОБСТВА ШЛЯХОМ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В умовах посилення глобалізаційних процесів успіх та стійкі конкурентні позиції мають в першу чергу ті суб'єкти бізнесу, що організовують свою діяльність на засадах сталого розвитку. Оскільки однією із стратегічних галузей економіки України є сільське господарство, особливо актуальними напрямками розвитку галузі окрім прибутковості є посилення соціальних гарантій, екологічних аспектів господарювання та етики ведення бізнесу.

Метою проекту є обґрунтування переваг і недоліків використання системи “автопілот” у практичній діяльності аграрних підприємств Первомайського району.

Технологія є оптимальним вибором між малозатратним, але неефективним, і ефективним, але високозатратним виробництвом. Завдяки її використанню господарюючий суб'єкт зможе організувати виробничий процес на засадах сталого розвитку, оскільки отримає позитивні економічні, екологічні і соціальні ефекти.

Точне землеробство сьогодні є альтернативою традиційному. Технологія землеробства, що заснована на інформатизації, для вітчизняного аграрного сектора є інноваційною, оскільки у практичну діяльність її запроваджено на базі не більше ніж у 10 великих аграрних підприємствах. Звичайно, перехід на технології точного землеробства у вітчизняних аграрних підприємствах

відбувається поступово, враховуючи високу вартість таких технологій. Фактично, технологія є оптимальним вибором між мало затратним, але неефективним землеробством, і ефективним, але високовартісним.

Світовий досвід застосування у виробництві інноваційних технологій свідчить про те, що перехід на інформаційне землеробство є комплексним, і стосується не тільки економічних аспектів, а й ефективної організації. На сучасному етапі розроблено 2 головних елементи системи точного землеробства: системи паралельного керування і автопілотування.

Завдяки використанню елементів точного землеробства стає можливим організувати виробництво на засадах сталого розвитку, тобто з урахуванням економічних, екологічних і соціальних ефектів.

Економічні ефекти внаслідок застосування технології – це зниження собівартості за рахунок ліквідації непродуктивних витрат, підвищення рентабельності, можливе підвищення ціни за рахунок якості продукції тощо.

Екологічні аспекти: науково було доведено, що застосування технологій точного землеробства зберігає природну родючість ґрунтів і зменшується їх окиснення.

Соціальні ефекти полягають у підвищенні комфортності і зручності виконуваних робіт, зниженні стомлюваності працівників, підвищенні їх кваліфікаційного рівня.

Напрями фінансування проекту – власні кошти підприємств і кредитні ресурси.

Економічну ефективність капітальних інвестицій було визначено на основі типової методики, яка полягає у порівнянні додаткового прибутку і витрат на придбання системи автопілотування.

Розрахований коефіцієнт ефективності капітальних вкладень майже у 2 рази вищий, ніж нормативне значення по галузі, що свідчить про доцільність вкладення.

Навіть враховуючи те, що протягом 5-ти років підприємство буде повертати банківський кредит, щорічна економія собівартості буде вищою, ніж щорічна сума витрат. Тому навіть протягом першого року застосування системи, підприємство отримає позитивний економічний ефект.

Внаслідок запровадження системи у практичну діяльність економія витрат здійснюється за такими 2-ма основними напрямками: економія витрат добрив (за рахунок зменшення непродуктивних витрат) та економія витрат праці (за рахунок автоматизації виконуваних процесів).

Оскільки ми визначали ефективність запровадження технології в аграрних підприємствах Первомайського району, нами було визначено конкурентні переваги і конкурентні недоліки району.

Конкурентними перевагами є родючість землі та висока урожайність

(серед районів Миколаївської області займає 2 місце); ефективне використання та відновлення зрошувальних земель, що дає підвищення врожайності сільськогосподарських культур майже на 30 – 40 %.

До конкурентних недоліків розвитку Первомайського району можна віднести ті, що характерні і для усіх інших аграрних підприємств:

- нестача і високий рівень зношення основних фондів;
- брак фінансування основної діяльності;
- застарілі технології і непродуктивні витрати ресурсів.

Отже, технологія точного землеробства є оптимальним вибором між мало затратним і неефективним, і ефективним, але високовартісним землеробством. Питання інформаційного землеробства малодосліджені як на теоретичному так і на практичному рівні. Якщо за кордоном технології поширені майже в усіх високорозвинених країнах світу, то в Україні досліджувану технологію використовує близько 10 великих агрохолдингів.

Автоматизація землеробства є комплексним поняттям, і повний перехід підприємства на технологію буде високовартісним не лише у фінансовому аспекті, а також у зв'язку зі складністю переорієнтації технічних процесів. Тому як правило перехід на технологію відбувається поетапно, і нами було досліджено один із перших етапів – автоматизація операцій, пов'язаних із обробітком ґрунту.

Дорох Є.Г.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

СТВОРЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО НАСІННЄВОГО ЗЕРНОВОГО ЗАВОДУ НА БАЗІ АРБУЗИНСЬКОГО РАЙОНУ

Арбузинський район приваблює інвесторів унікальними природними ресурсами та значним виробничим потенціалом. Родючі чорноземи сприяють вирощуванню великих врожаїв зернових, адже щороку район є лідером з виробництва зернових культур, розвитку тваринницької галузі.

В районі функціонує ряд сільськогосподарських підприємств, одним із них є ДП «СГ «Миколаївське» Арбузинського району господарство є потужним, та протягом періоду свого існування прибутковим і рентабельним, тому для нарощування конкурентних переваг, та пошуку нових ринків збуту сільськогосподарської продукції, а особливо розширення асортименту та спеціалізації господарства вважає за доцільне впровадити Мобільний насіннєвий завод, щодо виготовлення високоякісного посадкового матеріалу.

Планується на базі Мобільного насіннєвого заводу в ДП «СГ

«Миколаївське» Арбузинського району здійснювати такі основні напрями діяльності:

1. Оптова торгівля насінням.
2. Виробництво насіння в Південному регіоні України.
3. Експорт та імпорт насіння.

4. Надання послуг іноземним компаніям щодо ведення бізнесу в Україні, зокрема інвестування в Україну, реєстрації нових сортів, здійснення експорту з України насіння в інші країни, зокрема Росії, Казахстану, Білорусії та інші.

При забезпеченні відповідної можливості на законодавчому рівні в Україні підприємство планує здійснювати селекційну роботу в Україні з відповідними інвестиціями в даному напрямку.

Державне підприємство «Сільськогосподарське підприємство «Миколаївське» Арбузинського району бажає знайти інвестора для купівлі сучасного Мобільного насінневого заводу з очистки, калібрування, протруєння та фасування насіння зернових, круп'яних, технічних та бобових культур. Загальна вартість такого комплексу, як Мобільний насінневий завод становить 4 млн грн.

Ціна першого в Україні насінневого заводу від всесвітньо відомого бренду DAMAS - 360 тис. євро. Новинка зроблена в Данії. Мобільний насінневий завод може на всі 100% конкурувати зі стаціонарними насіннеобробними заводами. Компактний пересувний технологічний ланцюжок змонтований в сорокафутових контейнерах, він транспортабельний, всі процедури виробництва автоматизовані.

На лінії цілком вистачить і двох працівників: оператора і вантажника. Останньому кожну хвилину доведеться забирати з конвеєра запакований мішок з готовим насінням. На мобільному насінневому заводі можна працювати з будь-якою культурою, хіба що з різною продуктивністю. Скажімо, за пшеницею 4,5-5 тонн на годину, ячмінь і жито дає максимум 4,5 тонн на годину, кукурудза менше - 3,5-4,0 тонн на годину, пропускна здатність за ріпаком - 3 тонни на годину.

Мобільний насінневий завод, де вироблятиметься високоякісне насіння класу «еліта», 1-3-ої репродукції, споруджують на базі ДП «СГ «Миколаївське» Арбузинського району, Миколаївської області, України. Його буде обладнано висококласним устаткуванням фірми DAMAS (Данія), яке відповідає найвищим світовим стандартам в галузі насінництва. Проектна потужність заводу становитиме 24 тонн/годину.

Розрахувавши середню урожайність соняшнику за 2010–2012 рр. на підприємстві та спрогнозувавши її на майбутній рік, можна зазначити, що ДП «СГ «Миколаївське» потрібно буде залучати додаткову сировину, оскільки урожайність становить менше необхідної норми – приблизно 20 ц/га.

Але для швидкої окупності проекту підприємство буде додатково залучати соняшник та пшеницю з сусідніх господарств району, за переробку матеріалу буде отримувати додатковий дохід з 1 т. соняшнику 10 тис. грн, та насіння 0,5 тис. грн. Отже, можна зазначити, що витрати понесені на впровадження Мобільного насінневого заводу окупляться та принесуть прибутки через 8 місяців, що свідчить про перспективність даного проекту.

Для ДП «СГ «Миколаївське» Арбузинського району запровадження власного Мобільного насінневого заводу – стратегічно важливий крок, оскільки ми зможемо повністю контролювати якість насінневого матеріалу. Окрім того, зважаючи на те, що даний завод стане першим насінневим заводом такого рівня у Південній Україні, його потужності дозволять не лише повністю забезпечити власні виробничі потреби, а й надавати послуги з обробки насіння іншим виробникам у регіоні.

Виробництво всього насінневого матеріалу буде вестись під постійним контролем агрономів та технологів насінневого господарства, які пройшли відповідні навчання у Данських фахівців та на українських насінневих заводах. Завдяки високому рівню автоматизації виробничих процесів, забезпечуватиметься цілодобове безперервне виробництво насіння.

Мачильська Л.В.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРОВИРОБНИКА ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ МІНІ-ОЛІЙНИЦЬ

Україна – це єдина країна в світі, де населення традиційно віддає перевагу нерафінованій соняшниковій олії. У Миколаївській області промисловій переробці насіння соняшнику у своїй діяльності приділяють увагу близько 105 підприємств-юридичних осіб, забезпечуючи споживчий ринок олією соняшnikовою нерафінованою. Так, найбільшими виробниками регіону є ТОВ «Екотранс», ТОВ «Кривоозерський комбікормовий завод», приватне сільськогосподарське підприємство «Анастасія». Крім того, слід зазначити, що переробкою насіння соняшнику займаються і не великі сільськогосподарські підприємства. Таким чином, можна говорити про те, що ринок області не є монополістичним. Вхідження підприємства на ринок з даною продукцією є вільним.

Даним проектом передбачається впровадження в діяльність сільського господарства три міні-олійниці, одна з яких надаватиме послуги по переробці, дві інші працюватимуть над власною і закупівельною сировиною.

Переробка олії на замовлення надасть можливість налагодити постійні зв'язки з постачальниками сировини, які є і потенційними покупцями готової продукції.

Розрахунок вартості проекту наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Розрахунок вартості проекту «Міні-олійниці»

Компоненти	Вартість, грн
Обладнання цеху	6 000
Комплекс «Міні-олійниця» (3 шт)	18 000
Доставка	469
Насос для перекачування олії	2 000
Труби	250
Горизонтальна ємкість для олії (харчовий пластмас) на 2 000 л	2 934
Загальна вартість проекту	35 653

Джерело: розрахунки автора

Реалізація такого проекту передбачає залучення додаткових коштів у розмірі 35 653 грн. Доцільно взяти кредит у Райффайзен Банк Аваль. Він протягом тривалого періоду реалізує програму виключно для сільськогосподарських підприємств – «Інвестиційний кредит на купівлю устаткування», за якої кошти надаються, залежно від строку погашення, під 20–27% річних, при цьому заставою виступає придбане устаткування.

Таблиця 2

Економічний розрахунок прибутковості міні-олійниці у розрахунку на 8-годинний робочий день

Показники	Розрахунок
Мінімальний об'єм переробки насіння соняшнику	40 кг/ год · 8 год = 320 кг
Постійні витрати	
Заробітна плата	39,58 грн
Єдиний соціальний внесок	37,19 % · 39,58 = 14,71 грн
Вартість електроенергії	4 кВт · 8 год · 79,52 коп / кВт = 25,45 грн
Накладні витрати	15 грн
Всього постійних витрат	94,74 грн
Розрахунок денної прибутковості від надання послуг населенню	
Ціна послуги за обробіток 1 кг насіння (Ц ₁)	$\Pi_1 / \text{кг} = (94,74 \text{ грн} : 320 \text{ кг}) \cdot 90\% = 0,87 \text{ грн/кг}$ $\text{Ц}_1 = 0,3 \text{ грн/ кг} + 0,27 \text{ грн / кг} = 0,57 \text{ грн/кг}$
Денний дохід (Д ₁)	$\text{Д}_1 = 320 \text{ кг} \cdot 0,57 = 182,4 \text{ грн}$
Денний прибуток (П ₁)	$\text{П}_1 = \text{Д}_1 - \text{ПВ} = 182,4 - 94,74 = 87,66 \text{ грн}$

Джерело: розрахунки автора

Період окупності такого проекту складає два роки, чиста приведена вартість – 36,02 тис. грн, внутрішня норма доходності – 70,1%, індекс прибутковості – 1,01. Проект є прийнятним. Його впровадження є доцільним, оскільки, окрім економічних переваг, ми отримуємо і соціальний ефект.

Виникає додатковий попит на робочу силу і актуальна пропозиція обслуговування населення по переробці масляного насіння. При цьому отримана олія є екологічно чистою.

Крім того, даний проект забезпечує прилив коштів до бюджету. Так, за місяць до нього може надійти за рахунок єдиного соціального внеску – близько 1059,12 грн, за рахунок податку на прибуток – 9563,36 грн.

Як і будь-якому інноваційному проекту, реалізації запропонованої ідеї притаманна низка ризиків. А саме: макрорівень (політична нестабільність, фінансова нестабільність, зміни нормативно-правової бази, зміни кон'юнктури ринку), мікрорівень (непередбачені витрати, зрив графіка поставки сировини, неврожай). Попередити дані ризики можливо шляхом створення резерву покриття витрат на форс-мажор на власному підприємстві і на спеціалізованому – шляхом страхування.

Парфьонова І.В.

магістрант обліково-фінансовий факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ЗАРИБЛЕННЯ СТАВКІВ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО- ПРАКТИЧНОГО ЦЕНТРУ МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Виконавцем проекту є Миколаївський національний аграрний університет (далі МНАУ). Метою даного проекту є використання в навчальному процесі найновітніших вітчизняних та світових досягнень у технології у галузі рибництва.

З метою одержання практичних результатів реалізації проекту ННПЦ орієнтуватиметься на створення промислового виробництва, промислове виробництво та реалізацію товарної риби в ставках. В проекті проаналізовано результати досліджень ефективності посадки риб в полікультурі в ставковому рибництві. Встановлено, що вирощування в полікультурі коропів, рослиноїдних риб за напівінтенсивної технології вирощування при щільності посадки в 3,5 ризи меншої в порівнянні за щільності посадки при інтенсивній технології вирощування забезпечують таку ж рибопродуктивність, як і при інтенсивній технології вирощування.

Даний інвестиційний проект планується реалізувати на основі використання технології вирощування рибної продукції «Оптимум» у ставковому господарстві на фоні збалансованої годівлі комбікормами власного виробництва.

В результаті впровадження даного проекту при ННПЦ МНАУ буде вироблятися високоякісна продукція, яка задовольняє потреби різноманітних споживачів. Потенційними покупцями є працівники університету та населення. Залучення потенційних покупців передбачається за рахунок нижчої ціни і кращої якості, ніж у конкурентів.

Реалізація проекту передбачає отримання інвестицій для його впровадження. Витрати на впровадження проекту становлять 820,6 тис. грн. Це витрати на земляні роботи, рибопосадковий матеріал, комбікорми, воду, інвентар тощо. При цьому, дохід від реалізації товарної риби планується отримати в сумі 1036,8 тис. грн. Отже, збільшення рівня залучення інвестицій, обсягів реалізації продукції та отримання прибутку забезпечить економічних ефект.

Введення в експлуатацію рибокомплексу буде сприяти створенню в додаткових робочих місць. Планується залучення кваліфікованого виробничого, інженерно-технічного та адміністративного персоналу. Таким чином, реалізація проекту забезпечить соціальний ефект у вигляді збільшення кількості робочих місць, покращення умов роботи працівників тощо.

Реалізація проекту не створює суттєвих екологічних ризиків. При виникненні непередбачених витрат, що пов'язані з додатковими факторами ризиків, збитки можуть фінансуватися за рахунок доходів від інших видів діяльності господарства.

Впровадження проекту дає також і інші види ефектів, а саме: використання в навчальному процесі найновітніших світових розробок та технологій; висока рибопродуктивність ставків; забезпечення споживачів якісною продукцією.

Реалізація проекту є вигідною, оскільки створення промислового виробництва буде відбуватися на власних ставках, продукція виробництва є корисною та користується попитом серед населення, а використання технології вирощування риби в навчальному процесі підвищить якість знань студентів.

Гайдай О.А.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ВИКОРИСТАННЯ ПАЛИВНИХ БРИКЕТІВ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ТРАДИЦІЙНИМ ЕНЕРГОРЕСУРСАМ (БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ ПСП «КОРОНА» БАШТАНСЬКОГО РАЙОНУ)

В Україні за останні роки набуває свого поширення практичне використання паливних брикетів з поновлювальних видів сировини, у тому

числі відходів сільськогосподарського і деревообробного виробництва. Дослідження шляхів впровадження лінії виробництва паливних брикетів та аналіз ефективності їх використання проводилось в господарських умовах ПСП «Корона» Баштанського району Миколаївської області.

Метою дослідження було встановлення конкурентних переваг даного виду діяльності в цілому та продукції зокрема, а також встановлення відповідності паливних брикетів умовам сталого розвитку району.

Виробництво паливних брикетів з лушпиння соняшника є актуальним для сільськогосподарських підприємств, що спеціалізуються на виробництві насіння соняшника. Даний вид брикетів є досить затребуваним, що пояснюється високою тривалістю горіння з мінімальною зольністю. Для порівняння: зольність кам'яного вугілля — 30%, паливних брикетів з лушпиння соняшника — 0,5%. Крім того, паливні брикети володіють дуже низькою емісійністю вуглекислого газу. Викиди CO₂ від паливних брикетів у 10 разів менші, ніж від спалення газу, у 20 разів нижчі, ніж від спалення деревного вугілля і в 50 разів менші, ніж від спалення кам'яного вугілля.

Паливні брикети, одержувані з рослинних відходів, володіють рядом незаперечних переваг у порівнянні з іншими видами палива:

- можливість використання паливних брикетів в котлах будь-якої потужності - від опалення приватних будинків до великої ТЕЦ;
- брикети легше подавати в топкову камеру в порівнянні з не брикетованими відходами;
- згоряння паливних брикетів відбувається більш ефективно - кількість залишків (золи) не перевищує 0,5-1% від загального обсягу використовуваного палива, а зола може використовуватись як калійне добриво;
- теплотворна здатність паливних брикетів становить 4,5-5 кВт / кг, що в 1,5 рази більше, ніж у деревини, і порівнянна з вугіллям;
- низька собівартість виробництва паливних брикетів;
- брикети - екологічно чистий продукт: без хімічних добавок і склеюючих речовин, виробляються з натуральних, необроблених ніякими хімічними препаратами рослинних відходів;
- брикети ущільнені в 4-12 разів, в результаті чого підвищується ефективність транспортних перевезень та зменшується площа складування;
- брикети добре розгораються, відрізняються тривалим горінням без іскроутворення, їх тепло сприймається як більш приємне, ніж тепло, що отримується з вугілля, легкого мазуту або природного газу.

Для відкриття лінії виробництва паливних брикетів на ПСП «Корона» Баштанського району, що є середнім підприємством із спеціалізацією на виробництві пшениці озимої та насіння соняшника, необхідно залучити 400 тис. грн інвестиційних коштів для придбання екструдера ЕА-350 і

облаштування спеціально підготовленого майданчика.

За результатами дослідження підприємство може отримувати в середньому 110 грн за реалізацію 1 т паливних брикетів. Оскільки витрати електроенергії ПСП «Корона» Баштанського району складають у середньому 6% загальної суми витрат, використання паливних брикетів у власних цілях є менш рентабельним, ніж реалізація на ринки збуту. За проведеним розрахунками середній прибуток підприємства за рік у разі впровадження лінії виробництва паливних брикетів, може досягати понад 120 тис. грн.

Спасенко О.В.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ДІАГНОСТИКИ КРИЗОВОГО СТАНУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ТДВ «СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСТВО ГУР'ІВКА» НОВООДЕСЬКОГО РАЙОНУ

Сьогодні фінансове становище сільськогосподарських підприємств розглядається з різних позицій, у яких немає єдиного методологічного підходу для його визначення. Загалом, фінансове становище підприємства можна з'ясувати, як комплексну економічну категорію, що характеризує на певну дату наявність в підприємства різних активів, розміри зобов'язань, здатність суб'єкта господарювання функціонувати й бурхливо розвиватися в зовнішньому середовищі і побачити майбутню можливість відповідати вимогам кредиторів, і навіть його інвестиційної привабливості.

На сьогоднішній день ринок комп'ютерних програм розвивається швидше за все. Поки на ньому ще є місця для нових розробок, що можуть бути оригінальним продуктом. Наприклад, недостатньо добре заповнена сфера послуг, пов'язаних з комп'ютерними програмами для сільськогосподарських підприємств.

Отже, існує потреба у нескладних програмних продуктах, орієнтованих безпосередньо на розв'язання типових задач професійної діяльності сільського господарства.

Суб'єктом інвестиційної діяльності є діяльність сільськогосподарського підприємства з додатковою відповідальністю «Сільськогосподарство Гур'івка» розташоване в Новоодеському районі (с. Гур'івка) Миколаївської області. Відстань від господарства до обласного центру 27 км. Основним напрямком спеціалізації є вирощування соняшнику та зернових. Дане підприємство є вузькоспеціалізоване з олійно-зерновим напрямком спеціалізації.

Об'єктом інвестиційної діяльності є комп'ютерна програма для діагностики фінансового стану підприємства.

Метою даного проекту є створення нової сучасної програми для сільськогосподарського підприємства ТДВ «Сільськогосподарство Гур'ївка», яка дозволить швидко і вчасно попередити про загрозу банкрутства на підприємстві.

Програма, яка зможе визначити неплатоспроможність підприємства являє собою наступні джерела економічної ефективності:

- зменшення витрат на обробку одиниці інформації;
- підвищення точності розрахунків;
- здатність автоматично збирати, запам'ятовувати і накопичувати дані;
- систематичне ведення баз даних;
- стандартизація ведення документів;
- істотне зменшення часу пошуку необхідних даних;
- збільшення швидкості виконання обчислювальних і друкарських робіт.

Джерелом фінансування є підприємство, адже його фінансовий стан протягом останніх трьох років високий і стабільний, тому воно має змогу впровадити таку програму. Ці кошти будуть використані на забезпечення реалізації необхідних складових проекту (закупівля комп'ютерного обладнання, установка та налаштування даної програми, оплата праці існуючого на підприємстві системного адміністратора та можливо ін.).

Дана розробка не потребує великих коштів, але необхідним елементом для її роботи є наявність потужного комп'ютерного процесора, який забезпечить налагоджену роботу програми.

Підприємство «Сільськогосподарство Гур'ївка» потребує працівника, з відповідною освітою, який розробить дану програму, зробить її відповідні налаштування та навчить користуватися нею. Йому буде виплачуватися заробітна плата протягом всього терміну його роботи (3 місяці) і буде складати 2000 грн.

Аналізуючи загальний економічний ефект від розробки програми у відповідності до розробленого інвестиційного проекту слід відмітити, що на реалізацію проекту слід додатково витрати 16 тис. грн. Термін окупності досить швидкий, адже проект реалізовується за 5 місяців.

Ризик від розробки даної програми може бути викликаний лише зміною законодавства нашої країни. Крім того, слід допускати можливість збою електропостачання на підприємстві, пожежі, затоплення унаслідок прориву комунікацій, а також інших стихійних бід. Але вірогідність такого ризику украй низька, тому її не слід розглядати серйозно. Слід також зазначити, що комп'ютерна програма не несе екологічних загроз для навколишнього середовища та не становить загрози для життя і здоров'я працівників господарства.

Щоб отримати високоякісну програму діагностики банкрутства підприємства, слід ще на стадії розробки проекту враховувати послідовність виконання завдань та внесення даних до програми, а на стадії апробації коригувати зауваження користувачів.

Потрібно зазначити і те, що для перспективи подальшого впровадження, використання та поліпшення програмного продукту, слід провести його дослідження на інших сільськогосподарських підприємствах та проаналізувати отриманні результати.

Хабіров В.Р.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

**ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ У САДІВНИЦТВО, ЯК
ОДИН З НАЙБІЛЬШИХ МЕТОДІВ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО
ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ
УКРАЇНИ (БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ ФГ «ВЛАДАМ» ЖОВТНЕВОГО РАЙОНУ)**

Садівництво України завжди було і є однією із головних складових народного господарства України. На ряду з рослинництвом, тваринництвом, овочівництвом виробництво плодів забезпечувало населення продуктами харчування, а переробну промисловість – цінною сировиною. Занепад промислового садівництва, що відбувся у буремні дев'яності роки двадцятого століття, можна пояснити багатьма специфічними аспектами галузі.

На сучасному етапі галузь поступово відновлюється. В першу чергу, це відбувається завдяки значним надходженням інвестицій приватного капіталу та державній підтримці галузі. Створюються великі оптові та оптово-роздрібні ринки, що дають садівникам можливість реалізації продукції як на території України, так і за її межами. В результаті площі під плодовими культурами поступово збільшуються, але цей рівень не є достатнім і потребує подальшого динамічного розвитку.

Продуктами, що пропонуються проектом, є фрукти та ягоди - цінний харчовий товар, культура якого широко поширена в багатьох країнах світу. Даний вид продукції володіє високою врожайністю і відмінними смаковими якостями.

У результаті проведених досліджень визначено, що найбільш вигідно мати весь цикл виробництва: вирощування винограду і фруктів; переробка винограду і фруктів, зберігання.

Виходячи з розрахунків наведених у проекті, щорічний прибуток від

реалізованої продукції складатиме близько 13,4 млн дол. США. В зв'язку з диверсифікацією можна з великою часткою ймовірності сказати, що незважаючи на циклічність врожаю пов'язану з впливом погодних умов прибутковість буде становити від 5 до 15 млн дол. США.

Кількість коштів за розрахунками необхідно близько 3 млн дол. США, так як починаючи з другого року після посадки яблуні, врожай буде рефінансуватися у подальший розвиток проекту.

Для збільшення прибутковості в 2-3 рази необхідно передбачити будівництво модульних холодильників, витрати з їх будівництва з 2014 р. підлягати відшкодуванню.

У розрахунках неможливо врахувати ціну на продукцію, але згідно прогнозів вона буде рости.

Даний розрахунок укрупнений, більш точний розрахунок можна дати після проектування. У ціну витрат врахована купівля 5 тракторів з обладнанням закордонних виробників. При реальних вкладеннях можлива економія до 30% коштів.

Таким чином, природно-кліматичний потенціал області, аналіз колишнього рівня виробництва та потенційних ресурсів нових технологій дозволяє зробити висновок про можливість суттєвого збільшення обсягів продукції садівництва. Основні напрями розвитку садівництва повинні спрямовуватися на: забезпечення конкурентоспроможності садівницьких підприємств на внутрішньому і зовнішньому ринках через їх прискорений перехід на інноваційно-інтенсивні, ресурсо- та енергоощадні технології виробництва плодів та ягід.

Журба Т.В.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

РОЗВЕДЕННЯ ПЕРЕПЛЮК, ЯК ЗАСІБ ОЗДОРОВЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТЗДВ «ІМ. Т.Г.ШЕВЧЕНКА» НОВООДЕСЬКОГО РАЙОНУ

Останнім часом в продуктових магазинах можна побачити упаковки з перепелиними яйцями. Спочатку їх не дуже брали, але, завдяки рекламі, стає все більше охочих придбати це маленьке диво природи.

Перепелина продукція завоювала популярність в усьому світі завдяки японським ученим. Вони з'ясували, що у м'ясі і яйцях цих птахів міститься величезна кількість вітамінів і мікроелементів, а холестерину немає зовсім.

Поки в Україні щодня отримують лише 350 тис. перепелиних яєць, тоді як у Японії - 7 млн, а в Китаї - 70 млн. І це при тому, що попит на продукцію в нашій країні перевищує пропозицію.

Такі продукти, як перепелині яйця та м'ясо, не повинні бути делікатесом для українця, ціна на дану продукцію має стати доступною для пересічного громадянина. Перепелине птахівництво має всі умови для того, аби стати рентабельною галуззю сільського господарства.

Отже, можливості просування фірми, яка б займалася перепелиним бізнесом є надзвичайно великими. До того ж, яких-небудь особливих зусиль для розведення та вирощування цього виду птахів не потрібно. Для того, щоб розпочати даний вид бізнесу не потрібно особливих знань, освіти, спеціального устаткування та приміщення.

Даний бізнес-план обґрунтовує можливості створення відділу «Перепілочка Новоодеська в підприємстві ТзДВ ім. Т.Г.Шевченка» Новоодеського району, продуктами якого є:

- високо дієтичне перепелине м'ясо;
- перепелині яйця.

ТзДВ «ім. Т.Г.Шевченка» планує кожного місяця продавати 25000 яєць (в подальшому і тушки), внаслідок чого отримана виручка становитиме 12750 грн. (з урахуванням ризику фінансових втрат – 15%).

Для того, щоб визначити вартість даного бізнес-плану проекту, тобто тієї суми, яку необхідно вкласти, щоб підприємство почало безперебійно функціонувати використаємо балансовий метод обрахунку (табл. 1).

Таблиця 1

Загальна потреба в інвестиціях для відкриття “Перепілочка Новоодеська в ТзДВ ім. Т.Г.Шевченка” та джерела їхнього функціонування

Актив		Пасив	
Загальна потреба	Сума, грн	Джерела фінансування	Сума, грн
Основні засоби	4085	1. Власні кошти (наявні заощадження)	24490
– пристрої для опалення приміщення	2500		
– прилади для вимірювання вологості та температури	85		
- клітки	1500		
2. Оборотні засоби:	20405	2. Залучені кошти	–
– тварини на вирощуванні та відгодівлі	11670		
– сировина та матеріали	3785		
– інкубатор	500		
– інші	4450		
Всього	24490	Всього	24490

Джерело: розрахунки автора

Визначимо термін окупності капітальних вкладень за наступною формулою:

$T_{ок} = \text{Витрати на створення} / \text{Річний прибуток в гривнях} = 24490 / 61240 = 0,40$ (року) = 4,8 (місяці).

Отже, капітальні вкладення за прогнозами окупляться протягом 4,8 місяців.

$NPV = 62764,7$ грн.

Отже, можна зазначити, що загальна вартість бізнес-проекту становитиме 24490 грн. В дану вартість включається вартість основних та оборотних засобів, отримання дозвільної документації, отримання ліцензії та вартість реклами. В проект вкладатимуться тільки власні кошти. Рівень рентабельності високий і становить в середньому – 42,5%. Інвестовані в проект кошти окупляться за 4,8 місяці.

Проаналізувавши отримані результати, можна сказати, що вкладати кошти в цей проект доцільно і вигідно.

Секція 5. Передумови та перспективи розвитку ринку сільськогосподарської продукції в Україні

Богата І.І.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ОЗИМОГО РІПАКУ У СТОВ «ВІДРОДЖЕННЯ» БАШТАНСЬКОГО РАЙОНУ

Світовому ринку олійних культур властивий стрімкий і динамічний розвиток. Передумовами для цього слугують бажання населення Землі споживати високоякісні продукти харчування рослинного походження та використання рослинних олій, як сировини для виробництва екологічного палива внутрішнього згорання. Провідне місце у формуванні світових та вітчизняних олійно-жирових ресурсів належить ріпаку. Посівні площі ріпаку під урожай 2011 р. склали більше 1,4 млн гектарів. В цілому, 28 країн світу вважають ріпак головною олійною культурою. Ріпак займає понад 12% у світовій структурі експорту олійних культур, поступаючись лише соєвим бобам. При цьому, обсяги світового експорту становитимуть 11,1 млн т, що більше на 35,2% порівняно з попереднім сезоном.

В Україні застосування яровизації дозволяло перенести посіви озимого ріпаку на весну, і тим самим розширити зону його обробітку. У структурі посівних площ серед основних олійних культур України ріпак посідає третє

місце, поступаючись тільки соняшнику та сої. Крім того ріпак має репутацію самої врожайної (щодо виходу олії з гектара) технічної рослини в помірних широтах.

Основні складові інтенсивної технології вирощування озимого та ярого ріпаку полягають у наступному:

- створення регіональних зон концентрованого вирощування озимого і ярого ріпаку, від 10-15 до 30-35 тис. га;
- сівбу проводити лише високоякісним насінням високих репродукцій районованих безерукових і низькоглюкозинолатних сортів озимого та ярого ріпаку в оптимальні строки для кожної конкретної ґрунтово-кліматичної зони;
- агробіологічне обґрунтування розміщення ріпаку в сівозмінах після найкращих попередників і оптимальних строків щодо його повернення на попереднє поле;
- дотримання просторової ізоляції між окремими сортами ріпаку, між посівами озимого і ярого ріпаку та іншими капустяними культурами;
- застосування обґрунтованих зональних систем основного і передпосівного обробітку ґрунту залежно від його стану та забур'яненості;
- забезпечення рослин елементами мінерального живлення під запрограмований урожай;
- використання спеціалізованого комплексу сучасних сільськогосподарських машин для якісного виконання всіх робіт в оптимальні строки;
- запровадження інтегрованої системи захисту ріпаку від шкідників, хвороб і бур'янів.
- суворе дотримання технологічної дисципліни при вирощуванні озимого та ярого ріпаку.

Таблиця 1

Проектні показники ефективності виробництва насіння озимого ріпаку в СТОВ «Відродження» Баштанського району Миколаївської області

Показники	В середньому за 3 роки	Проект	Відхилення (+, -)
Урожайність ріпаку, ц/га	16,2	25,5	+9,3
Виробнича собівартість 1 ц реалізованого ріпаку, грн	130,0	102,6	-27,4
Собівартість 1 ц реалізованого ріпаку, грн	163,6	132,1	-31,5
Ціна реалізації 1 ц, грн..	215,2	239,7	+24,5
Прибуток на 1 ц, реалізованої продукції, грн	51,6	107,6	+56,0
Рівень рентабельності, %	31,5	81,5	+50,0 в.п.

Отже, економічна ефективність виробництва озимого ріпаку у досліджуваному господарстві зростає. Так, урожайність за проектом збільшується на 9,3 ц, тоді як виробнича собівартість зменшується на 27,4 грн за 1 ц продукції. Собівартість 1 ц реалізованого ріпаку також зменшується на 31,5 грн.

Враховуючи ціни попереднього періоду у порівнянні з середнім показником цін реалізації досліджуваного періоду можна відмітити зростання проектного показника на 24,5 грн за 1 ц реалізованого ріпаку.

Прибуток від реалізації 1 ц озимого ріпаку збільшиться за проектом на 56,0 грн. Зменшення собівартості виробництва і реалізації культури і збільшення урожайності і ціни реалізації призвело до зростання рівню рентабельності на 50 в.п. Тобто, виробництво озимого ріпаку за проектом для СТОВ «Відродження» стає ще прибутковішим.

Секція 6. Політика кооперації в аграрному секторі економіки України

Хоменко А. В.

магістрант обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет

СТВОРЕННЯ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНОГО КООПЕРАТИВУ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Кооперування є логічною стадією подальшого розвитку реформ, що стає можливим завдяки виникненню значної кількості незалежних приватних товаровиробників-власників, які мають спільні економічні інтереси у здійсненні ринкової діяльності. Особливої ваги сьогодні набувають сільськогосподарський обслуговуючий кооператив.

Для нього характерні такі види діяльності як зберігання і реалізація сільськогосподарської продукції, переробка сільськогосподарської продукції і лісової сировини, матеріально-технічне постачання, виробництво окремих видів сільськогосподарської продукції, ремонт сільськогосподарської техніки та її технічне обслуговування, транспортне обслуговування, газифікація, телефонізація, електронізація і комп'ютеризація сільського господарства, виконання окремих видів сільськогосподарських робіт, виконання будівельних робіт і замовлень на проектну документацію, виробництво окремих видів добрив, техніки й устаткування для потреб селян, консультаційне обслуговування. У разі поєднання декількох видів діяльності утворюються багатофункціональні кооперативи.

Фінансова підтримка сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.03.2011 р. № 272, якою затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Фінансова підтримка надається у розмірі 90% вартості техніки, обладнання та устаткування вітчизняного виробництва (без урахування сум ПДВ) за умови, що кооператив сплатить постачальнику техніки 10%.

Беручи до уваги надані умови та виробничі можливості підприємств Миколаївської області, було прийнято рішення створити сільськогосподарський обслуговуючий багатофункціональний кооператив «Прометей». До його складу входять 5 підприємств Березнегуватського району: СТОВ «Жовтневе», «Прогрес», «Нива Березнегувате», «Імені Т. Г. Шевченка», ФГ «Орбіта».

Управління кооперативом здійснюється на основі самоврядування, гласності, участі його членів у вирішенні питань діяльності кооперативу. Вищим органом управління кооперативом є загальні збори членів кооперативу. До органів управління належить Правління кооперативу. Кооператив може наймати виконавчого директора та утворювати Спостережну раду. Для підготовки окремих питань загальні збори, а в період між ними Правління кооперативу або Спостережна рада можуть утворювати спеціальні комісії з членів кооперативу із залученням в якості консультантів, фахівців – не членів кооперативу.

Діяльність кооперативу націлена на забезпечення ефективної діяльності учасників кооперативу. Загалом це здійснюється шляхом надання послуг членам кооперативу за собівартістю. Забезпечення розвитку діяльності та технологічного оновлення відбувається через реалізацію послуг підприємствам Березнегуватського району, згодних придбати їх.

Короткостроковим планом кооперативу є досягнення окупності створення кооперативу, забезпечення необхідними матеріальними ресурсами, створення оборотного капіталу для забезпечення можливості стабільної та ефективної діяльності.

Довгостроковими планами кооперативу є розширення технічних та технологічних можливостей, кваліфікаційне зростання працівників, покращення соціальної інфраструктури та екологічне оздоровлення району.

Основними напрямками господарської діяльності СОК «Прометей» визначено такі:

- надання послуг транспортування;
- зберігання насіння соняшнику та зернових культур;
- виконання сервісних робіт по обслуговуванню сільськогосподарської техніки;
- ремонт технічного устаткування та технологічне обслуговування;

- обслуговування меліоративних установок та проведення меліоративних робіт.
- проведення ремонтних та будівельних робіт;
- надання науково-консультаційних послуг аналітика, ветеринара та агронома;
- проведення еколого-відновлювальних робіт;
- телефонізація, електрифікація, газифікація у сільській місцевості;
- надання послуг ведення бухгалтерського обліку, аудиту.

Для розвитку кооперативу в майбутньому необхідно розширення кола послуг до поліпшення соціальної інфраструктури селищ району, нарощування основних фондів кооперативу, залучення нових членів, збільшення прибутку тощо.

Крім того, створення багатофункціонального кооперативу забезпечить отримання соціального та екологічного ефекту. Їх реалізація в перший рік практично має досить низький відсоток від наданих послуг, оскільки головним завданням першого року є досягнення окупності проекту та зміцнення матеріально-технічної бази.

Таким чином, створення та розвиток СОК «Прометей»

- забезпечить робочими місцями жителів селища, які є робітниками кооперативу;
- покращить соціальну інфраструктуру району через догляд за системами водопостачання, електрифікації та газифікації;
- покращить екологічне становище району шляхом здійснення еколого-відновлювальних робіт.

ЗМІСТ

Секція 1. Сучасний стан та перспективи розвитку галузі рослинництва

1. *Лозова О.В.* Підвищення ефективності зерновиробництва засобами раціональної хімізації (на прикладі ТзДВ ім. Т.Г. Шевченка Новоодеського району)»..... 5
2. *Наумова А.Ю.* Гібридизація овоче-баштанних культур як фактор підвищення конкурентоспроможності аграрного товаровиробника (на базі ПП «БАЯ» Жовтневого району) 6
3. *Панчук В.С.* Вирощування та реалізація гібридних культур рослинництва адаптованих до природно-кліматичних умов Миколаївської області (база дослідження ТОВ «Золотий Колос» Жовтневого району..... 8
4. *Побережнюк Г.О.* Впровадження продовольчих сортів винограду (база дослідження ДП «Агро-Коблево» Березанського району)..... 10

Секція 2. Проблеми розвитку галузі тваринництва та напрями їх подолання

5. *Голяк Ю.В.* Інтеграція виробництва і переробки тваринницької продукції на сільськогосподарських підприємствах (база дослідження державне підприємство «Племрепродуктор «Степове»)..... 12

Секція 3. Стійкий розвиток аграрного сектора економіки України

6. *Хлинова Ю. Д.* Впровадження нової системи оподаткування сільськогосподарських підприємств всіх форм власності..... 14

Секція 4. Тенденції розвитку інноваційних технологій в аграрному секторі економіки

7. *Вітвіцька Ю.Г.* «Переоснащення виробництва і переробка технічних культур за рахунок придбання Оліє преса УЭП-450 у сільськогосподарському товариств із обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Україна» Врадіївського району»..... 16
8. *Кривошеєв О.В.* Використання технології NO-TILL як засобу зниження витрат на виробництво продукції рослинництва..... 18
9. *Кондюк К.Ф.* Розробка програми для автоматизації управління розрахунками на підприємстві..... 21
10. *Нікітіна Р.Є.* Створення інтернет-магазину ТДВ «Зоря Інгулу» Баштанського району як засіб удосконалення його реалізаційної діяльності..... 23
11. *Філатова О.А.* Запровадження системи капельного зрошення у сільськогосподарських підприємствах (база ТОВ «Альянс» Єланицького району)..... 25

12. <i>Гуменюк В.О.</i> Впровадження когенерації на підприємствах Первомайського району.....	27
13. <i>Гаркуша Ю.В.</i> Покращення ефективності землеробства шляхом запровадження елементів інформаційного забезпечення.....	29
14. <i>Дорох Є.Г.</i> Створення регіонального насінневого зернового заводу на базі Арбузинського району.....	31
15. <i>Мачильська Л.В.</i> Диверсифікація виробництва сільськогосподарського товаровиробника шляхом впровадження міні-олійниць.....	33
16. <i>Парфьонова І.В.</i> Зариблення ставків в умовах навчально-науково-практичного центру Миколаївського національного аграрного університету.....	35
17. <i>Гайдай О.А.</i> Використання паливних брикетів як альтернатива традиційним енергоресурсам (база дослідження ПСП «Корона» Баштанського району).....	36
18. <i>Спасенко О.В.</i> Автоматизація процесу діагностики кризового стану сільськогосподарського підприємства ТДВ «Сільськогосподарство Гур'ївка» Новоодеського району.....	38
19. <i>Хабіров В.Р.</i> Впровадження інноваційних методів у садівництво, як один з найбільших методів розвитку Аграрного сектору України (база дослідження ФГ «Владам» Жовтневого району).....	40
20. <i>Журба Т.В.</i> Розведення перепілок, як засіб оздоровлення фінансового стану на підприємстві ТзДВ «ім. Т.Г.Шевченка» Новоодеського району.....	41

Секція 5. Передумови та перспективи розвитку ринку сільськогосподарської продукції в Україні

21. <i>Богата І.І.</i> «Техніко-економічне обґрунтування проекту впровадження інтенсифікації виробництва озимого ріпаку у СТОВ «Відродження» Баштанського району».....	43
--	----

Секція 6. Політика кооперації в аграрному секторі економіки України

22. <i>Хоменко А. В.</i> Створення багатофункціонального кооперативу як інноваційної складової розвитку регіону.....	45
--	----

Наукове видання

**ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОГО
СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ:
ПЕРСПЕКТИВНІ ПРОЕКТИ**

Доповіді учасників регіональної науково-теоретичної конференції
студентів та молодих вчених,

м. Миколаїв,

22 травня 2013 р.

За ред. д-ра екон. наук, проф. Н. М. Сіренко,
д-ра екон. наук, доц. О.М. Вишневської

Комп'ютерна верстка: кан. екон. наук Т. О. Чайка

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 13.

Тираж 50 прим. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №1155 від 17.12.2002 р.